

BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI

(Abuse of Bank or Credit Cards)

Güneş OKUYUCU-ERGÜN*

ÖZET

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, TCK'nın Toplum Karşı Suçlar başlıklı Üçüncü Kısımının, Bilişim Alanında Suçlara ayrılan onuncu bölümünde, 245. maddede düzenlenmiştir. Söz konusu maddede banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılmasına ilişkin olarak üç ayrı suç tipi öngörülmektedir. Bunlar, “başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlamak”; “Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirerek sahte banka veya kredi kartı üretmek, böyle bir kartı satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek”; “Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle yarar sağlamak” suçlarıdır.

Anahtar kelimeler: Banka, Kredi kartları, Bilişim alanında suçlar, Banka hesapları

Abstract

The abuse of bank or credit cards is regulated as a crime in Article 245 of the Turkish Criminal Code under Section Ten entitled Information Technology Crimes of the Chapter Three governing Crimes Against the Society. The aforesaid Article provides three types of crimes as regards the abuse of bank and credit cards; namely, “providing a benefit with a bank or credit card held by another person”, “production of forged bank or credit cards by associating them with bank accounts held by other persons, or selling, transferring, purchasing or accepting such cards”, and “providing a benefit by using a bank or credit card that is either forgedly produced or has been subject to a forgery.

Keywords: Bank, Credit cards, Information technology crimes, Bank accounts

* Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

I. GENEL OLARAK

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu, TCK'nın Toplumla Karşı Suçlar başlıklı Üçüncü Kısımının, Bilişim Alanında Suçlara¹ ayrılan onuncu bölümünde, 245. maddede düzenlenmiştir. Buna göre, "(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır ceza gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Birinci fıkrada yer alan suçun;

- a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,
- b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlatlığın,
- c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,
Zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.

(5) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanununun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır."

¹ Bilişim alanında suçlara ilişkin olarak bkz. **AKBULUT**, Berrin: "Bilişim Suçları", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, yıl: 2000, c. 8, sy.1-2, ss. 545-555; **DEĞİRMENCİ**, Olgun: "Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar ve Bu Suçların Mukayeseli Hukuktaki Düzenlenişi", *Legal Hukuk Dergisi*, yıl: 2003, c. 1, sy. 7, ss. 2750-2758; **DÜLGER**, Murat Volkan: *Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku*, Ankara 2012; **EKER**, Umut: "Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları Eski TCK Bağlamında Hukukumuzda Yer Alan İlk Düzenlemeler ve 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun İlgili Hükümlerinin Yorumu", *TBBD*, yıl 2006, sy. 62, ss. 101-131; **ERSOY**, Yüksel: "Genel Hukuki Koruma Çerçevesinde Bilişim Suçları", *SBFD*, yıl: 1994, c. 49, sy. 3-4, ss. 149-183; **KARAGÜLMEZ**, Ali: *Bilişim Suçları ve Soruşturma-Kovuşturma Evreleri*, Ankara 2005; **KURT**, Levent: *Bilişim Suçları*, Ankara 2005; **ÖNDER**, Ayhan: *Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar*, İstanbul 1994; **ÖZEN**, Muharrem/**BAŞTÜRK**, İhsan: *Bilişim-İnternet ve Ceza Hukuku*, Ankara 2011; **SINAR**, Hasan: *İnternet ve Ceza Hukuku*, İstanbul 2001; **ÜNVER**, Yener: "Türk Ceza Kanunu'nun ve Ceza Kanunu Tasarısının İnternet Açısından Değerlendirilmesi", *İÜHFİM*, yıl: 2001, c. LIX, sy. 1-2, ss.51-154; **YAZICIOĞLU**, Yılmaz: *Bilgisayar Suçları*, İstanbul 1997; **YAZICIOĞLU**, Yılmaz: "Yeni Türk Ceza Kanunundaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirmesi", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, yıl: 2005, c. II, sy. 2, ss. 393-493; **YENİDÜNYA**, A. Caner/**DEĞİRMENCİ**, Olgun: *Bilişim Suçları*, İstanbul 2003.

Görüldüğü gibi, TCK'nın 245. maddesinde banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması başlığı altında üç ayrı suç öngörülmüştür.² Bunlar:

- 1- “Başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlamak”;
- 2- “Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirerek sahte banka veya kredi kartı üretmek, böyle bir kartı satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek”;
- 3- “Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle yarar sağlamak”tır.

II. BAŞKASINA AİT BİR BANKA VEYA KREDİ KARTI İLE YARAR SAĞLAMA SUÇU

1. Hukuki Konu ve Mağdur

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına ilişkin TCK m. 245 ile birden fazla hukukî varlık veya menfaat korunmaktadır. Zira söz konusu maddede öngörülen suçlar, bilişim sistemlerinin düzgün işlemesine ilişkin toplumsal menfaat, kamu güveni, kişilere ait malvarlığına ilişkin menfaat gibi çeşitli hukukî varlık veya menfaatleri ihlâl etmektedir. İşte böyle birden fazla hukukî varlık veya menfaati ihlâl eden suçlarda, bunlardan yalnızca biri suçun hukukî konusunu teşkil eder ve suçun hukukî konusu, üstünlük ölçütüne göre belirlenir.³ Bu belirlemeyi yapacak olan ise, kanunkoyucudur. Kanunkoyucu, muhtelif hukukî varlık veya menfaatleri ihlâl eden suçları, ihlâl edilen hukukî varlık veya menfaatlerden hangisine üstünlük tanımışsa ona göre kanunun sistematiğinde bir yere oturtur. Suçun hukukî konusu, bu şekilde kesin olarak tesbit edildikten sonra, yorumcu bu seçimi kabul etmek ve suça ilişkin araştırma ve değerlendirmelerini bu seçim etrafında toplamak zorundadır.⁴ Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasını düzenleyen 245. madde, TCK'nın Toplumla Karşı Suçlar Başlıklı Üçüncü Kısımının, Bilişim Alanında Suçlara İlişkin Onuncu Bölümünde yer almaktadır. Dolayısıyla, *başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlamak* suçunun hukukî konusu, bilişim sistemlerinin düzgün işlemesindeki topluma ait menfaattir.⁵

² **KATOĞLU**, Tuğrul: “Banka ve Kredi Kartlarının Kullanımı ile İlgili Suçlar”, *Hukuki ve Cezai Açıldan Banka ve Kredi Kartı Sempozyumu*, 5-6 Haziran 2009, ss. 99-112, s. 100; **DÜLGER**: *Bilişim Suçları*, s. 418.

³ **TOROSLU**, Nevzat: “İftira Cürmünün Hukukî Konusu”, *AÜHFĐ*, yıl: 1980, c. XXXVII, sy. 1-4, ss. 107-128, s. 110; **TOROSLU**, Nevzat: *Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukukî Konusu*, Ankara 1970, s. 288-289.

⁴ **TOROSLU**: “İftira Cürmünün Hukukî Konusu”, s. 110.

⁵ Bu suçun hukukî konusunun kişilere ait malvarlığına ilişkin menfaat olduğuna dair bkz. **TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM**, Mustafa Ruhan/**ÖNOK**, Murat: *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara 2010, s. 780; Y.CGK, E. 2010/17, K.2010/65, T. 30.03.2010, Hukuk Türk Mevzuat-İçtihat Bilgi Bankası. Bu suçu öngören normla korunan hukukî değer in karma nitelikte olduğu yönünde ayrıca bkz. **ARTUK**, Mehmet Emin/**GÖKÇEN**, Ahmet/**YENİDÜNYA**, Caner: *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara 2010, s. 734; **ÖZBEK**, Veli Özer: “Banka veya Kredi Kartlarının

Suçun mağduru, hukukî konudan hareketle belirlenir. Başka bir deyişle suçun mağduru, hukukî konunun sahibidir.⁶ Buna göre, TCK m. 245'te öngörülen suçların mağduru, toplumdur.⁷ İlgili banka veya kredi kuruluşu ya da kart sahibi, ancak suçtan zarar gören olabilirler.⁸

Ancak ilgili banka veya kredi kuruluşunun mu yoksa kart sahibinin mi suçtan zarar gören olduğunun belirlenebilmesi için somut olayın koşullarının incelenmesi gerekir. Bazı durumlarda bireyler, bazı durumlarda ilgili banka veya kredi kuruluşu, bazı durumlarda ise her ikisi birlikte suçtan zarar gören durumunda olabilirler.

Söyle ki, banka veya kredi kartı henüz kullanım hakkına sahip kişiye teslim edilmemişken, m. 245/1'de öngörülen fiil gerçekleştirilecek olursa, bu durumda suçtan zarar gören, kartı çıkaran banka veya kredi kuruluşu olacaktır. Örneğin, kart henüz kullanma hakkı sahibine teslim edilmemişken bir üçüncü kişinin eline geçmiş ve o kişi tarafından 1. fıkrada öngörülen fiil gerçekleştirilmişse, suçtan zarar gören, ilgili banka veya kredi kuruluşudur.

Kart hamiline teslim edildikten sonra gerçekleştirilen yarar sağlama fiillerinde ise suçtan zarar gören, kart sahibi olabileceği gibi, duruma göre aynı zamanda ilgili banka veya ilgili kredi kuruluşu da olabilecektir. Zira 5464 sayılı Banka ve Kredi Kartları Kanunu'nun 12/1. maddesi uyarınca, "*Kartın ya da 16 ncı maddede belirtilen bilgilerin kaybolması veya çalınması halinde kart hamili, yapacağı bildirimden önceki yirmidört saat içinde gerçekleşen hukuka aykırı kullanımdan doğan zararlardan yüzelli Yeni Türk Lirası ile sınırlı olmak üzere sorumludur. Hukuka aykırı kullanımın, hamilin ağır ihmeline veya kastına dayanması veya bildirim yapılmaması hallerinde*

Kötüye Kullanılması Suçu", Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, DEÜHFD, cilt: 9, özel sayı, yıl: 2007, ss. 1019-1063, s. 1059; **ÖZBEK**, Veli Özer/**KANBUR**, Nihat/**DOĞAN**, Koray/**BACAĞIZ**, Pınar/**TEPE**, İlker: *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara 2012, s. 873.

⁶ **TOROSLU**, Nevzat: *Ceza Hukuku Genel kısım*, Ankara 2012, s. 106; **HAFIZOĞULLARI**, Zeki/**ÖZEN**, Muharrem: *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2011, s. 233; **KATOĞLU**, Tuğrul: "Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları", *AÜHFD*, yıl: 2012, cilt: 61, sy:2, ss. 657-693, s. 660-661; **SOYASLAN**, Doğan: *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2012, s. 240; **ÜNVER**, Yener: *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, Ankara 2003, s. 141.

⁷ Mağduru belli bir kişi olmayan suçlarla ilgili değerlendirmeler için bkz. **KATOĞLU**: "Suçun Mağduru...", s. 679 vd.; **ÖZTÜRK**, Bahri/**ERDEM**, Mustafa Ruhan: *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, Ankara 2011, s. 315-316; **ZAFER**, Hamide: *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75*, İstanbul 2011, 423; **ARTUK**, Mehmet Emin/**GÖKÇEN**, Ahmet/**YENİDÜNYA**, Caner: *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2009, s. 308-309.

⁸ İlgili banka veya kredi kuruluşunun suçun mağduru olduğuna dair bkz. Y. 11. C.D. E. 2009/630, K. 2009/4067, T. 09.04.2009, Hukuk Türk Mevzuat-İçtihat Bilgi Bankası. Banka veya kredi kurumunun suçun mağduru olmadığı ancak bu suçla aynı zamanda bankacılık sistemine olan güvenin de korunduğu; bu yolla ilgili kurumun ticari itibarının zarar gördüğü göz önünde bulundurulduğunda bunların suçtan zarar gören durumunda olduğuna dair bkz. **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK**: *Ceza Özel Hukuku*, s. 781. Banka veya kredi kartının bağlı bulunduğu hesap sahibinin suçun mağduru olduğuna dair bkz. **DÜLGER**: *Bilişim Suçları*, s. 426.

bu sınır uygulanmaz.” Dolayısıyla, bu aşamada haksız kullanımdan doğan zararın, kart hamilinin 150 TL’lik sorumluluğu kapsamında olup olmadığına göre suçtan zarar gören belirlenecektir. 150 TL’lik sınır kapsamında değerlendirilen ve bu sınırı aşmayan bir haksız kullanım söz konusu olduğunda veya 150 TL’yi aşsa bile hamilin ağır ihmeline veya kastına dayanması veya bildirim yapılması nedeniyle sorumluluk sınırlamasının uygulanmadığı hallerde suçtan zarar gören, kart hamilidir. Ancak zararın 150 TL’yi aştığı hallerde bu aşan kısım bakımından sorumlu olacağından, banka veya kart çıkaran ilgili kuruluş da kart hamiliyle birlikte suçtan zarar gören olacaktır. Zira böyle bir durumda sadece kart hamilinin değil, ilgili banka veya kredi kuruluşunun da malvarlığında bir azalma söz konusu olmaktadır.

2. Maddî Konu

Başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçu ile suçtan zarar görenin malvarlığında bir azalma söz konusu olmaktadır. Dolayısıyla bu suç ilgilinin malvarlığı üzerinde işlenmektedir. Buna göre, başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçunun maddî konusu, suçun üzerinde işlendiği malvarlığıdır.⁹

3. Maddî Unsur

Başkasına ait banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçunun maddî unsuru, her ne suretle olursa olsun ele geçirilen veya elde bulundurulmuş banka veya kredi kartının, kartın sahibinin veya kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın kullanılarak ya da kullandırılarak kişinin kendisine veya başkasına yarar sağlama-sından ibarettir.

A. Başkasına ait banka veya kredi kartının her ne suretle olursa olsun ele geçirilmesi veya elde bulundurulması

Başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçunun maddî unsurunun oluşması için, banka veya kredi kartının başkasına ait olması gerekir. Ancak, söz konusu kart, üzerinde sahtecilik yapılmış veya sahte belgeler ile elde edilmiş bir kart olmamalıdır. Aksi halde TCK m. 245/1 söz konusu olmayacaktır.

Söz konusu suçun maddî unsurunun gerçekleşmesi bakımından banka veya kredi kartının ele geçirilmesinin veya elde bulundurulmasının hukuka uygun olması veya suç teşkil etmesi önemli değildir.¹⁰ Kart, sahibinin rızası dışında ve/veya suç teşkil eden yöntemlerle elde edilmiş olabileceği gibi, sahibinin rızası ile ele geçirilmiş de olabilir. Her iki halde de inceleme konusu suç, diğer koşulları da varsa, olu-

⁹ SOYASLAN, Doğan: “Bilişim Alanında Suçlar”, Prof. Dr. Mualla Öncel’e Armağan, cilt: 2, Ankara 2009, ss. 1562-1597, s. 1586.

¹⁰ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK: *Ceza Özel Hukuku*, s. 782.

şacaktır. Örneğin, kişinin ölen babasına ait banka kartını tahsis eden kuruma iade etmeyerek haksız surette elinde tutmaya devam edip ölen babası hesabına yatırılan maaşlarını çekmeye devam etmesi halinde TCK m. 245/1 gerçekleşmiş olacaktır.¹¹

Kartın şifresinin kart sahibinin rızası ile ele geçirildiği hallerde bu suçun gerçekleşip gerçekleşmeyeceği, öğretide tartışmalıdır. Kartın ve şifrenin, sahibinin rızası ile elde edildiği hallerde, bu rızanın kapsamına bakmak gerekir. Eğer söz konusu rıza, faile belirli amaçlarla kullanmak veya belirli miktarlarda işlem yapmak için verilmiş, buna karşın fail bu amaçların ya da miktarların dışında işlem yapmışsa, bu durumda yine m. 245/1'de öngörülen suç oluşabilir. Yeter ki elde edilen yarar, rızaya aykırı olsun. Örneğin, borcuna karşılık olarak 100 lira çekmesi için kartını verdiği arkadaşının 200 lira çekmesi halinde 245/1'de öngörülen suç gerçekleşmiş olur.¹²

Banka veya kredi kartının ele geçirilmesi veya elde bulundurulması fiili, ayrıca bir suç oluşturuyorsa, daha sonra içtima başlığı altında daha ayrıntılı şekilde değinileceği üzere, fail gerçek içtima kuralları uyarınca hem gerçekleşen o suçtan hem de TCK m. 245/1'den dolayı cezalandırılacaktır. Burada bileşik suç hükümlerinin uygulanması mümkün değildir.

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun yanında hırsızlık suçunun da işlendiği hallerde TCK m. 145'te öngörülen değer azlığı indiriminin uygulanabilip uygulanamayacağı tartışılmıştır.¹³ Burada hırsızlık suçunun konusunu oluşturan mal, banka veya kredi kartıdır. Yoksa söz konusu kartın temsil ettiği

¹¹ Y. 11. CD., E. 2006 / 1891, K. 2008 / 1623, T. 18/03/2008 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları).

¹² Aksi yönde bkz. **HAFIZOĞULLARI**, Zeki/**ÖZEN**, Muharrem: *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Toplumuna Karşı Suçlar*, Ankara 2012, s. 458. "Kartın sahibinin rızası ile faile teslim edilmiş olmasının kullanılması ya da kullandırılması suretiyle bir yarar sağlanmasına da rıza gösterildiği anlamına gelmiyorsa, kartın sahibi bakımından bu suçun oluşma"yaacağına dair bkz. **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK**: *Ceza Özel Hukuku*, s. 782.

¹³ Bu konu hakkındaki değerlendirmeler için bkz. **YAZICIOĞLU**, R. Yılmaz: "TCK md. 145. Malın Değerinin Az Olması-Hırsızlık Suçunda Malın Değerinin Az Olması veya Suçun İşleniş Şekli ve Özelliklerinin Ceza Tayininde Göz Önüne Alınması", *Ceza Hukuku Dergisi*, Yıl: 6, Sy: 15, Nisan 2011, ss. 29-45, s. 37 vd. Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise, ATM makinesine para çekmek veya işlem yapmak için gelen kişilerin banka kartını ele geçirebilmek için bir düzenek kurup bankamatiğe takılan bu düzenek nedeniyle işlem yapamayan ve kartları bankamatiğe sıkışan kişilerin yanına yardım etme görünümü altında yaklaşarak şifrelerini öğrenen ve mağdurların telefon etmek için uzaklaşması üzerine banka kartını ele geçirdikten sonra mağdurların hesabından para çeken kişi hakkında, suçun işleniş şekli itibarıyla TCK 145'in uygulanmayacağına; zira sadece malın değerinin azlığının değil, olayın özelliğinin, mağdurun konumunun, failin kişiliğinin ve suçun işleniş şeklinin her olayda değerlendirmeye konu edileceğine, meydana gelen haksızlığa faili iten etkenlerin ve bu haksızlığın mağdur üzerindeki etkilerinin de gözetilerek, maddenin uygulanıp uygulanmaması ve özellikle ceza verilmeme haliyle ilgili seçeneğin, eylemin failine uygun düşüp düşmeyeceğinin belirleneceğine hükmetmiştir. (Bkz. Yargıtay CGK, E. 2010 / 17, K. 2010 / 65, T. 30/03/2010, Kazancı veri tabanı).

değer, örneğin hesaptaki para veya kredi kartının limiti değildir. Bu nedenle, hırsızlık sonucu elde edilen bir banka veya kredi kartının kullanılmasında faile TCK m. 245/1'in yanı sıra hırsızlıktan dolayı ceza verirken malın değerinin azlığı nedeniyle hırsızlık suçunun cezasında indirimle gidilip gidilmeyeceği bu açıdan değerlendirilmelidir. Belirtmek gerekir ki, banka veya kredi kartlarının değeri TCK m. 145'in uygulanmasına imkân verecek ölçüde az olduğundan, söz konusu indirim failere uygulanabilecektir.

B. Kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın kartın kullanılması veya kullandırılması

Bu suçun maddî unsurunun varlığından söz edilebilmesi için başkasına ait bir kartın her ne surette olursa olsun ele geçirilmesi yetmez. Bu kartın ilgilinin rızasına aykırı olarak kullanılmasına veya kullandırılmasına yönelik davranışlarda bulunulması da gerekir. Dolayısıyla, yolda bulduğu bir cüzdanı alarak başkasına ait bir kartı ele geçirmiş olan kişi, bu kartı kullanmaya veya kullandırmaya yönelik başkaca bir davranışı yoksa, TCK m. 245/1'de öngörülen suçta teşebbüsten cezalandırılmaz. Aynı şekilde hırsızlık yaparak ele geçirdiği cüzdanın içindeki kartı kullanmaya veya kullandırmaya yönelik herhangi bir davranışı olmayan kişiyi hırsızlıktan başka bir de TCK m. 245/1'de öngörülen suçta teşebbüsten sorumlu tutmamak gerekir.¹⁴ Doğrudan kartı hırsızlık yaparak ele geçiren kişinin de kartın kullanılmasına yönelik bir davranışı yoksa, ayrıca m. 245/1'de öngörülen suçta teşebbüsü söz konusu değildir.¹⁵

Bu suçun maddî unsurunun oluşması için, kartın kullanılması veya kullandırılması ve yararın bu yolla elde edilmesi gerekir. Ancak, sadece fizikî olarak kartın kullanılmasının mı gerektiği; yoksa, kart üzerindeki bilgilerin kullanılması veya kullandırılması suretiyle yarar elde edilmesi halinde de inceleme konusu suçun oluşup oluşmayacağı tartışmalıdır.¹⁶ Esasen sadece fizikî olarak kartın değil, kart üzerindeki bilgilerin kullanılması da kartın kullanılması anlamına gelir. Bu nedenle fizikî olarak kartın kullanılması veya kullandırılması kadar kart üzerindeki

¹⁴ ÖZBEK: "Banka veya Kredi...", s. 1031.

¹⁵ Aksi yönde olmak üzere, söz konusu hırsızlığın konusunun doğrudan ve sadece kredi kartı olması gerektiği hakkında bkz. ÖZBEK: "Banka veya Kredi...", s. 1031

¹⁶ Kart üzerindeki bilgilerin kullanılması halinde de inceleme konusu suçun oluşacağı hakkında bkz. Y. 11. CD., E. 2008 / 12914, K. 2008 / 8887, T. 17/09/2008 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları). Kart üzerindeki bilgilerin kullanılması suretiyle yarar sağlanmasının bu suçu oluşturmayacağı, kartın kendisinin kullanılması gerektiği hakkında bkz. TEZCAN/ERDEM/ÖNOK: *Ceza Özel Hukuku*, s. 783; Y. 11. CD, E. 2008 / 11610, K. 2008 / 13495, T. 16/12/2008 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları); DÜLGER: *Bilişim Suçları*, s. 436. İnternet üzerinden sunulan alışveriş hizmetlerinden yararlanılması sırasında banka veya kredi kartının değil de üzerindeki bilgilerin kullanılması halinde TCK m. 244/3'ün düşünülmesi gerektiği zira artık bu durumda bilişim sistemindeki bir verinin gönderilmesinin söz konusu olduğu yönünde bkz. ÖZBEK: "Banka veya Kredi...", s. 1032.

bilgilerin kullanılması veya kullandırılması suretiyle yarar elde edilmesi halinde de inceleme konusu suç oluşacaktır. Örneğin, kredi kartının değil, sadece üzerindeki bilgilerin ele geçirilmesi ve sadece bu bilgiler ile internet üzerinden işlem yapılarak yarar sağlanması halinde de TCK m. 245/1'de öngörülen suç gerçekleşmiş olur.¹⁷ 5464 sayılı kanunun 3-e maddesinde kredi kartının, nakit kullanımı gerekmezsin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarasını ifade ettiğinin öngörülmesine karşın, banka kartlarına ilişkin olarak böyle açık bir düzenlemenin bulunmaması farklı bir sonuca varmayı gerektirmez.

İnceleme konusu suçun maddî unsurunun oluşabilmesi için kullanmanın veya kullandırmanın kart sahibinin ya da kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızasına aykırı olması gerekir. Bu suç tipi bakımından rızanın yokluğu maddî unsurun içinde öngörüldüğünden artık rızanın varlığı hukuka uygunluk nedeni değil, tipikliği kaldıran bir durumdur.¹⁸

C. Kişinin kendisine veya başkasına yarar sağlaması

TCK m. 245/1'de düzenlenen suç, sonuçlu bir suçtur.¹⁹ Suç, yarar sağlandığında tamamlanır.²⁰ Ancak bu yararın mutlaka faile ait bir yarar olması şart değildir. TCK m. 245/1'de de açıkça öngörüldüğü üzere, burada failden başka bir üçüncü kişi lehine yarar sağlanması halinde de söz konusu şart gerçekleşmiş olur.

Buradaki kullanmanın ve buna bağlı olarak yararın kartın amacı doğrultusunda bir kullanma ve yarar şeklinde anlaşılması gerekir. Dolayısıyla buradaki yarar, ekonomik bir yararadır. Zira kartın kullanım amacı doğrultusunda kullanılması sonucunda ancak ekonomik bir yarar elde edilebilir. Bu nedenle, örneğin bir kişinin ele geçirdiği başkasına ait limiti çok yüksek olduğu anlaşılan bir kartı göstererek ya da elinde bulundurduğu başkasına ait pek çok kartı göstererek kredibilitésinin yüksekliğinden bahisle menfaat elde etmesi, bu kapsamda değerlendirilmez.

Başkasına ait banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçunun maddî unsurunun oluşabilmesi için, yararın elde edilmesi, kartın kullanılmasının sonucu olmasıdır. Yararın elde edilmesi ile kartın kullanılması arasında doğrudan bir illiyet bağı yoksa, örneğin failin mağduru silahla tehdit ederek bankamatikten para çekmeye zorlaması veya mağdurun çektiği parayı alıp kaçması durumunda, TCK 245/1 değil; sırasıyla yağma ve hırsızlık suçları oluşacaktır.²¹

¹⁷ **SOYASLAN**: "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1588.

¹⁸ Suçun kanunî tanımında, fiilin rıza hilâfına işlenmesi unsurunun açıkça yer aldığı durumlarda, rızanın bir hukuka uygunluk nedeni değil, artık tipikliğe ilişkin bir husus olduğuna dair bkz. **KOCA**, Mahmut/**ÜZÜLMEZ**, İlhan: *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2010, s. 282; **ÖZTÜRK /ERDEM**: *Uygulamalı Ceza Hukuku*, s. 222; **DEMİRBAŞ**, Timur: *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2009, s. 491.

¹⁹ Aksi yönde bkz. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN**: *Topluma Karşı...*, s. 460.

²⁰ **ÖZBEK**: "Banka veya Kredi...", s. 1034.

²¹ **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK**: *Ceza Özel Hukuku*, s. 783.

D. Suçun Tamamlanma Anı

İnceleme konusu suç, fail kendisine veya başkasına bir yarar sağladığında tamamlanır.²² Söz konusu yarar, failin tasarruf alanına girdiği anda suç tamamlanmış olur.²³ Dolayısıyla, örneğin internet üzerinden mal siparişi verilmiş ancak henüz faile ulaşmamışsa suç tamamlanmamıştır ve teşebbüs hükümleri söz konusu olur.

4. Manevi Unsur

TCK m. 245/1'de öngörülen suç, sadece kastla işlenebilen bir suçtur. Kanunda ayrıca özel kast aranmadığından buradaki kast, genel kастtır. Failin kasıtlı sayılması için ele geçirdiği veya elinde bulundurduğu kartın başkasına ait bir banka veya kredi kartı olduğunu ve kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağladığını bilmesi ve istemesi gerekir. Dolayısıyla, örneğin, başkasına ait kartı kendisine ait zannederek kullanan kişi kasıtlı sayılmaz.

5. Suçun Ortaya Çıkış Biçimleri

A. Teşebbüs

İnceleme konusu suçun sonuçlu bir suç olduğu ve fail kendisine veya başkasına yarar sağladığında, başka bir deyişle söz konusu yarar failin tasarruf alanına girdiğinde tamamlanacağı belirtilmişti. İşte bu andan önce teşebbüs hükümleri gündeme gelecektir.²⁴ Örneğin, kart kullanılmış ancak yarar sağlanamamışsa suç teşebbüs aşamasında kalır.²⁵ Buna karşın hesaptaki paranın veya kartın limitinin failin beklediğinden az olması nedeniyle, failin amaçladığından daha az yarar elde etmesi halinde, m. 245/1'de öngörülen suç tamamlanmış olur. Öte yandan, hesapta para olmadığı veya kartta limit bulunmadığı için failin hiç yarar elde edememesi halinde işlenemez suç söz konusu olacaktır.²⁶

B. İştirak

Genel iştirak kuralları, başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçu bakımından da geçerlidir ve bir özellik göstermez. Birden fazla kişi, iştirak halinde, ele geçirdikleri veya elde bulundurdukları başkasına ait bir banka veya kredi kartını kullanarak veya kullandırtarak kendilerine ya da başkalarına menfaat sağlarsa, TCK m. 245/1'den iştiraken sorumlu olacaklardır.

²² HAFIZOĞULLARI/ÖZEN: *Topluma Karşı...*, s. 460.

²³ ÖZBEK: "Banka ve Kredi...", s. 1034.

²⁴ Aksi yönde bkz. HAFIZOĞULLARI/ÖZEN: *Topluma Karşı...*, s. 460.

²⁵ ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA: s. 739.

²⁶ İşlenemez suçla ilgili açıklamalar için bkz. CENTEL, Nur/ZAFER, Hamide/ÇAKMUT, Özlem: *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, İstanbul 2011, s. 465-472; SOYASLAN: Genel Hükümler, s. 317 vd.

Kartı her ne surette olursa olsun ele geçiren ile bu kartı kullanarak veya kullandırarak yarar sağlayan farklı kişilerse burada bir ayırım yapılmalıdır. Eğer kartın ele geçirilmesi ayrıca bir suç oluşturuyorsa ve iştirak iradesi bu suçu da kapsıyorsa hem kartın ele geçirilmesi için işlenen suçtan hem de m. 245/1'de öngörülen suçtan iştiraken sorumlu olurlar. Yok eğer iştirak iradesi sadece 245/1'de öngörülen suçu kapsıyorsa, sadece 245/1'de öngörülen suça iştiraktan sorumlu olunacaktır. Eğer kart, suç teşkil etmeyen bir fiille ele geçirilmişse sadece m. 245/1'de öngörülen suça iştirak söz konusu olacaktır.

C. İçtima

Yukarıda da belirtildiği üzere, banka veya kredi kartının ele geçirilmesi veya elde bulundurulması fiili ayrıca bir suç oluşturuyorsa, fail gerçek içtima kuralları uyarınca hem gerçekleşen o suçtan hem de TCK m. 245/1'de öngörülen suçtan dolayı cezalandırılacaktır. Burada bileşik suç hükümlerinin uygulanması mümkün değildir. Zira bileşik suçun söz konusu olması için biri diğerinin unsuru veya ağırlaştırıcı sebebinin oluşturacak suçların kanunda açıkça gösterilmesi gerekir.²⁷ Oysa, söz konusu şart, burada gerçekleşmemiştir.²⁸ Dolayısıyla, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu ile kartın ele geçirilmesi için gerçekleştirilen suç (örneğin, hırsızlık, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, yağma gibi suçlar) gerçek içtima kurallarınca faile yüklenecektir. Buna göre, örneğin, ATM cihazına plastik düzenek yerleştirerek kartın sıkışmasını sağlayıp yardım bahanesiyle şifrelerini öğrendikten sonra, kart sahibini şubeye veya yakındaki büfeye göndererek kartı yerinden alıp başka bir bankamatikten kart hamilinin hesabından para çekme olayında fail hem hırsızlık suçundan hem de m. 245/1'de öngörülen suçtan sorumlu olacak ve gerçek içtima kurallarınca cezalandırılacaktır. Her ne kadar burada dolandırıcılık suçunun uygulanması akla gelebilirse de esasen ortada hile ile dahi elde edilen bir rıza söz konusu değildir. Kart sahibi kartın zilyetliğini faile devretmemiştir. Bu nedenle olayda, TCK m. 245/1'de öngörülen suç ile birlikte hırsızlık suçunun gerçekleştiği kabul edilmelidir.²⁹

Başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçunun zincirleme suç kurumu yönünden de ayrıca değerlendirilmesi gerekir.³⁰ TCK'nın zincirleme

²⁷ **ZAFER:** *Genel Hükümler*, 415-416; **HAKERİ,** Hakan: *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2009, s. 438; **ÖZBEK,** Veli Özer/**KANBUR,** Nihat/**DOĞAN,** Koray/**BACAĞSIZ,** Pınar/**TEPE,** İlker: *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2011, s. 516.

²⁸ Başkasına ait bir banka veya kredi kartını kullanarak yarar sağlama suçunun bileşik suç olmadığına dair değerlendirmeler için bkz. **TANER,** Fahri Gökçen: "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç mudur?", *AÜHFD*, yıl: 2007, cilt 56, sayı 2, ss. 75-81, s. 78 vd.; **KATOĞLU:** "Banka ve Kredi Kartları...", s. 102. Bu konuda ayrıca bkz. Yargıtay CGK, E. 2010 / 17, K. 2010 / 65, T. 30/03/2010.

²⁹ Aynı yönde bkz. Yargıtay CGK, E. 2010 / 17, K. 2010 / 65, T. 30/03/2010 (*Sinerji Mevzuat ve İctihat Programları*).

³⁰ Toplumunu oluşturan herkesin mağdur olduğu suçlarda zincirleme suç hükümlerinin öncelikle uy-

suça ilişkin 43. maddesinin 1. fıkrasının ilk cümlesinde “Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir.” hükmü yer almaktadır. Aynı fıkranın son cümlesinde ise, mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmünün uygulanacağı öngörülmüştür. 2. fıkrada ise, aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek fiille işlenmesi durumunda da birinci fıkra hükmünün uygulanacağı düzenlenmiştir. Madde gerekçesinde ise, mağduru belli olmayan suçlara örnek olarak rüşvet ve çevrenin kasten kirletilmesi suçları gösterilmiştir. Ancak söz konusu madde, mağduru belli olmayan suç olarak kabul edilen suçlarda zincirleme suçun nasıl uygulanacağı konusunda tereddütlere yol açmaktadır. Zira burada, örneğin rüşvet, çevrenin kasten kirletilmesi gibi mağduru belli olmayan suç kapsamında değerlendirilen bir suçun bir kez işlenmesi halinde dahi zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiğinin mi; yoksa bu tür suçların da ancak birden fazla işlenmesi halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanabileceğinin mi kastedildiği hakkında farklı değerlendirmeler yapılmıştır.³¹ Belirtmek gerekir ki zincirleme suç kurumunun ortaçağda aynı suçun birden fazla işlenmesi halinde verilen çok ağır cezaların hafifletilmesi amacıyla getirildiği ve bir fiilden dolayı ancak bir ceza verilebileceğine ilişkin temel ceza hukuku ilkesi göz önünde bulundurularak, söz konusu maddenin, mağduru belli olmayan suç olarak değerlendirilen suçların da birden fazla işlenmesi halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği şeklinde yorumlanması uygun olacaktır. Kaldı ki gerekçede mağduru belli olmayan suçlara örnek olarak gösterilen rüşvet ve çevrenin kasten kirletilmesi suçlarının mağdurunun sırasıyla kamu idaresi ve toplum olduğu kabul edilince, bir rüşvet alma veya çevreyi kirletme davranışı ile sadece bir rüşvet ve çevrenin kasten kirletilmesi suçu oluşacak ve dolayısıyla zincirleme suç hükümlerinin uygulanması söz konusu olmayacaktır.³² Daha önce de belirtildiği üzere, başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçunun mağduru toplumdur. Dolayısıyla, ancak başkasına ait banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçunun birden fazla işlenmesi halinde zincirleme suç hükümleri uygulanabilecektir. Buna göre, bir kişiye ait bir banka veya kredi kartı ile aynı işyerinden birden fazla mal veya hizmet alınması veya aynı bankamatikten bir seferde bir miktar para çekilmesi halinde ortada tek bir hareket ve tek bir suç bulunacak ve dolayısıyla zincirleme suç söz konusu olmayacaktır. Buna karşın, bir kişiye ait bir banka veya kredi kartı ile farklı işyerlerinden mal veya hizmet alınması ya da farklı zamanlarda para çekilmesi halinde aradan geçen zamanda suç işleme kararında birliğin ortadan kalkıp kalkmadığına bakılmalı, bu birden fazla fiil aynı suç işleme kararına dayanıyorsa zincirleme suç hükümleri uygulanmalıdır. Aynı kişi için aynı

gulanacağına dair bkz. ÖZGENÇ, İzzet: *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2010, s. 501. Yine aynı yönde olmak üzere ayrıca bkz. ZAFER: *Genel Hükümler*, s. 422-423; HAKERİ: *Genel Hükümler*, s. 450; CENTEL /ZAFER /ÇAKMUT: *Ceza Hukukuna Giriş*, s. 514.

³¹ Bkz. ÖZGENÇ: *Genel Hükümler*, s. 508 vd.; KATOĞLU: “Suçun Mağduru”, s. 688 vd.

³² TOROSLU: *Genel Kısım*, s. 341.

banka veya farklı bankalar tarafından düzenlenmiş birden fazla kartın kullanılması suretiyle yarar sağlanması halinde de aynı şekilde düşünmek gerekir. Örneğin ele geçirdiği cüzdanın içindeki birden fazla kartı kullanarak aynı bankamatikten para çeken kişi, bir kez TCK m. 245/1'de öngörülen suçu gerçekleştirmiş olacaktır. Zira burada tek fiil ve tek suç vardır.³³

III. BAŞKALARINA AİT BANKA HESAPLARIYLA İLİŞKİLENDİREREK SAHTE BANKA VEYA KREDİ KARTI ÜRETMEK, BÖYLE BİR KARTI SATMAK, DEVRETMEK, SATIN ALMAK VEYA KABUL ETMEK SUÇU

1. Hukukî Konu ve Mağdur

Başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçu incelenirken hukukî konu ve mağdur ile ilgili olarak yapılan açıklamalar burada da geçerlidir.

TCK m. 245/2'de öngörülen suçtan zarar görenin ise ayrıca belirlenmesi gerekir. Burada, başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretmek, böyle bir kartı satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek söz konusu olduğundan ve henüz bu kart da kullanılmamış olduğundan, suçtan zarar gören, kartın taşıyıcısı değil, kartı çıkarma yetkisine sahip banka veya kredi kuruluşudur.³⁴

2. Maddî Konu

TCK m. 245/2 'de öngörülen suçun maddî konusu, banka kartları veya kredi kartlarıdır. 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 3-d maddesi uyarınca banka kartı, mevduat hesabı veya özel carî hesapların kullanımı dahil bankacılık hizmetlerinden yararlanmayı sağlayan kartı; 3-e maddesi uyarınca ise kredi kartı, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarasını ifade eder. Dolayısıyla, 5464 sayılı kanunda yer alan banka kartı ve kredi kartı tanımının

³³ Bu konuda farklı yöndeki değerlendirmeler için bkz. **DÜLGER**: *Bilişim Suçları*, s. 468 vd. Yine farklı yönde bir değerlendirme içermek üzere, "TCK'nın 245/1. maddesinde öngörülen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun, hükmün düzenleme amacı ve düzenleniş biçimi ile korunan hukuki menfaat gözetildiğinde kart sayısının oluşacağı ve zincirleme suç hükmünün de aynı kartın farklı zamanlarda birden fazla kullanılması halinde uygulanacağı gözetilmeden aynı şikâyetçinin farklı bankalara ait birden fazla kredi kartının hukuka aykırı şekilde kullanılması eyleminde zincirleme suç hükümleri uygulanmak suretiyle tek mahkumiyet kararı verilerek eksik cezaya hükümlenmesi"ni hukuka aykırı bulan Yargıtay kararı için bkz. Y. 11. CD, E. 2007 / 7255, K. 2007 / 7837, T. 12/11/2007 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları).

³⁴ Kartı çıkarma yetkisine sahip banka veya kredi kuruluşunun suçun mağduru olduğuna dair bkz. **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK**: *Ceza Özel Hukuku*, s. 787; Y. 11. CD. E. 2009/630, K. 2009/4067, T. 09.04.2009 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları). Burada ilgili kredi kuruluşu veya banka yanında sahte kartın ilişkilendirildiği hesap sahibinin de suçun mağduru olduğuna dair bkz. **ÖZBEK**: "Banka veya Kredi...", s. 1046.

kapsamına girmeyen araçlar, bu suçun maddî konusunu oluşturamaz.³⁵ Örneğin şirketler tarafından çalışanlarına yemek yemeleri için verilen kartlar ya da mağazalar tarafından müşterilerine puan toplmaları ve birtakım avantajlar elde etmeleri için verilen kartlar bu kapsamda değerlendirilemez.

3. Maddî Unsur

A. Başkalarına Ait Banka Hesaplarıyla İlişkilendirilerek Sahte Banka veya Kredi Kartı Üretmek, Böyle Bir Kartı Satmak, Devretmek, Satın Almak veya Kabul Etmek

Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretmek, böyle bir kartı satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek suçu, aslında bir tür belgede sahtecilik suçudur.³⁶ Zira banka veya kredi kartları ceza hukuku yönünden belge niteliğindedir.³⁷

Bu suçun maddî unsurunun oluşması için, maddede seçimlik olarak sayılan hareketlerin konusunu oluşturan banka veya kredi kartının başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Başkalarına ait hesaplarla ilişkilendirmeksizin sayılan hareketlerden birinin yapılması, bu suçun oluşurmayacaktır.³⁸

Bu suçun maddî unsurunun oluşması bakımından ya baştan sahte bir kart oluşturulmalı ya da geçerli bir kart üzerinde değişiklikler yapılarak kart sahte hale getirilmeli veya böyle bir kart satılmalı, devredilmeli, satın alınmalı veya kabul edilmelidir.

Belirtmek gerekir ki burada seçimlik hareketli bir suç söz konusudur. Dolayısıyla, fıkra da sayılan davranışlardan birden fazlasını birlikte gerçekleştiren (örneğin böyle bir kartı hem üreten hem de satan) kişi, sadece bir kez TCK m. 245/2'de öngörülen suçtan dolayı cezalandırılacaktır.³⁹ Örneğin sahte bir kart üreten ve daha sonra bu kartı satan kişiye bir kez TCK m. 245/2 uygulanacaktır.

TCK m. 245/2'de "*Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi*"nin cezalandırılacağı öngörüldüğünden, kişinin gerçeğe aykırı bilgilerle bankaya başvurarak sahte bir kart oluşturulmasını sağlaması halinde bu fıkra uygulanamayacaktır. Zira fıkra da açıkça sahteciliğin bizzat fail tarafından yapılması aranmaktadır. Böyle

³⁵ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK: *Ceza Özel Hukuku*, s. 782.

³⁶ HAFIZOĞULLARI/ÖZEN: *Topluma Karşı...*, s.462; ÖZBEK: "Banka veya Kredi...", s. 1047.

³⁷ Belge kavramı ve belgede sahtecilik suçları ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. ERMAN, Sahir: *Sahtecilik Suçları*, İstanbul 1981; GÖKÇEN, Ahmet: *Belgede Sahtecilik Suçları*, Ankara 2010; GÜNGÖR, Devrim: *Resmî Belgelerde Sahtecilik Suçu*, Ankara 2010.

³⁸ ÖZBEK: "Banka veya Kredi...", s. 1048; TEZCAN/ERDEM/ÖNOK: *Ceza Özel Hukuku*, s. 783

³⁹ DÜLGER: *Bilişim Suçları*, s. 442; DONAY, Süheyl: *Bankacılık Ceza Hukuku*, İstanbul 2007, s. 169. Aksi yönde bkz. HAFIZOĞULLARI/ÖZEN: *Topluma Karşı...*, s. 463.

bir durumda, gerçeğe aykırı bilgiler kullanarak gerçek dışı kart çıkarılmasını sağlayan kişinin fiili, TCK m. 245/2 kapsamında değil; duruma göre dolandırıcılık veya 5464 sayılı kanununun 37/2. maddesinde öngörülen gerçeğe aykırı beyan, sözleşme ve eki belgelerde sahtecilik suçu kapsamında değerlendirilir.⁴⁰

B. Suçun Tamamlanma Anı

Bu suçun oluşması için başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte bir banka veya kredi kartı üretilmesi veya böyle bir kartın satılması, devredilmesi, satın alınması veya kabul edilmesi gerekli ve yeterlidir. Söz konusu suçun gerçekleşmesi için ayrıca kartın kullanılması veya herhangi bir sonucun gerçekleşmesi aranmamaktadır. Dolayısıyla, failin başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretmesi, böyle bir kartı satması, devretmesi, satın alması veya kabul etmesi sonucunda bir yarar elde etmiş olup olmamasının suçun tamamlanması bakımından bir önemi yoktur. Fıkıradaki sayılan davranışlardan bir veya birkaçının gerçekleştirilmesi, suçun oluşması bakımından yeterlidir. Dolayısıyla, inceleme konusu suç, sırf davranış suçudur. Bununla beraber davranışın parçalara bölünebildiği durumlarda bu suça teşebbüs mümkün olabilir.⁴¹

4. Manevi Unsur

Bu suç da sadece kastla işlenebilen bir suçtur. Genel kast yeterlidir. Özel kast aranmaz. Kastın varlığından söz edebilmek için, genel kast kuralları uyarınca, failin kastının fiilin bütün unsurlarını kapsamaması gerekir. Başka bir deyişle fail, başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretmek, böyle bir kartı satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek bilinç ve iradesine sahip olmalıdır.

5. Suçun Ortaya Çıkış Biçimleri

A. Teşebbüs

TCK m. 245/2'de öngörülen suçun, sırf davranış suçu olduğu ve ancak davranışın parçalara bölünebildiği durumlarda bu suça teşebbüsün mümkün olduğu belirtilmişti. Teşebbüs aşamasına varmayan davranışlar ise, elbette hazırlık hareketi kapsamında değerlendirilecektir. Örneğin failerin kart kopyalamak için ATM cihazına düzenek yerleştirip beklemeye koyuldukları sırada henüz herhangi bir kart

⁴⁰ **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK:** *Ceza Özel Hukuku*, s. 784-785; **ÖZBEK:** "Banka veya Kredi...", s. 1055. Aksi yönde bkz. **DÜLGER:** *Bilişim Suçları*, s. 444. Yargıtay ise, aksi yönde olmak üzere, böyle bir durumda TCK m. 245/2'nin oluşacağına karar vermektedir. Yargıtay'ın bu yöndeki kararlarına ilişkin olarak bkz. Y. 11. CD, E. 2010 / 9643, K. 2010 / 9400, T. 20/09/2010 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları); Y. 11. CD, E. 2010 / 4953, K. 2010 / 6357, T. 26/05/2010 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları).

⁴¹ **ÖZBEK:** "Banka veya Kredi...", s. 1049; **DONAY:** *Bankacılık Ceza Hukuku*, s. 169.

kopyalamadan yakalanmaları halinde TCK m. 245/2'de öngörülen suça teşebbüs söz konusu olmayacaktır. Zira burada belirtilen davranışlar hazırlık hareketi mahiyetindedir.

B. İştirak

Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretmek, böyle bir kartı satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek suçun iştirak bakımından bir özellik arz etmez. Genel iştirak kuralları burada da geçerlidir. Bu bakımdan, örneğin kartı üretenle satan veya devreden farklı kişilerse bunlar m. 245/2'de öngörülen suçtan iştiraken sorumlu olurlar. Ancak aralarında iştirak iradesi yoksa herbiri kendi fiilinden sorumlu olacaktır.

C. İçtima

Sahte kart üreten ya da kart üzerinde sahtecilik yapan kişinin ayrıca belgede sahtecilik suçundan da sorumlu tutulup tutulmayacağı sorusu akla gelebilir. Ancak, daha önce de belirttiğimiz gibi, burada özel bir tür belgede sahtecilik söz konusu olduğundan, failin ayrıca belgede sahtecilik suçundan da cezalandırılması mümkün değildir.⁴²

TCK m. 43/1'in son cümlesi, başkasına ait banka veya kredi kartını kullanarak yarar sağlama suçu bölümünde, konuyla ilgili olduğu ölçüde, incelenmişti. Orada yapılan değerlendirmeler burada da geçerlidir. Dolayısıyla tek bir sahte kart üretme veya böyle bir kartı satma, devretme, satın alma veya kabul etme davranışı halinde bir suç gerçekleşmiş olacak ve bu nedenle zincirleme suç söz konusu olmayacaktır. Birden fazla sahte kart oluşturulması veya birden fazla kart üzerinde sahtecilik yapılması halinde ise, zincirleme suç için gerekli diğer koşullar da varsa, zincirleme suç hükümleri uygulanacaktır. Zira bu suçun mağduru toplum olarak kabul edildiğinden kartların farklı kişilere ait olması veya farklı banka veya kredi kuruluşları tarafından çıkarılmış olmasının zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasına bir etkisi yoktur.⁴³

⁴² ÖZBEK: "Banka veya Kredi...", s. 1051.

⁴³ Bu suç bakımından suçun mağdurunun kartın taşıyıcısı değil, kartı çıkarma yetkisine sahip banka veya kredi kuruluşunun suçun mağduru olduğu göz önünde bulundurulduğunda, aynı banka veya kredi kuruluşuna yönelik olmak üzere, bu fıkrada sayılan davranışların birden fazla gerçekleştirilmesi durumunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanabileceği; ancak suç konusu kartların farklı banka veya kredi kurumlarına ait olması halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı hakkında bkz. TEZCAN/ERDEM/ÖNOK: *Ceza Özel Hukuku*, s. 787. "suça konu kopyalanmış kartların iki ayrı bankaya ait olduğunun tesbit edilmesi karşısında sanığın eyleminin teselsül eden iki ayrı suç oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde tek suçtan hüküm kurulması"nın hukuka aykırılığı hakkında bkz. Y. 11. CD. E. 2009/630, K. 2009/4067, T. 09.04.2009 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları).

IV. SAHTE OLUŞTURULAN VEYA ÜZERİNDE SAHTECİLİK YAPILAN BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI KULLANMAK SURETİYLE YARAR SAĞLAMAK SUÇU

1. Hukukî Konu ve Mağdur

Başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile yarar sağlama suçu bahsinde hukukî konu ve mağdur ile ilgili olarak yapılan açıklamalar burada da geçerlidir.

TCK m. 245/3'te öngörülen ipotenz bakımından suçtan zarar gören ise, TCK m. 245/1'de olduğu gibi somut olayın koşullarına bakılarak belirlenir. Dolayısıyla, sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartının kullanılması neticesinde ilgili banka veya kredi kuruluşunun mu yoksa ilgili kişinin mi yoksa her ikisinin birlikte mi malvarlığında bir azalma olduğuna bakılmalı ve suçtan zarar gören buna göre belirlenmelidir.

2. Maddî Konu

Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiye yarar sağlamak suçunun maddî konusu, başkasına ait bir kart ile yarar sağlama suçunun maddî konusu ile aynıdır ve yukarıda incelendiğinden burada ayrıca ele alınmayacaktır.

3. Maddî Unsur

Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiye yarar sağlamak suçunun maddî unsuru, sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartının kullanılması suretiyle yarar sağlanmasından ibarettir.

A. Sahte Oluşturulan veya Üzerinde Sahtecilik Yapılan Bir Banka veya Kartını Kullanmak

Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle yarar sağlama suçu, esasen TCK m. 245/2'de düzenlenen ipotenzle yakından ilgilidir. Zira TCK m. 245/2'de öngörülen türde bir kartın kullanılması suretiyle yarar sağlanması halinde m. 245/3'te öngörülen suç gerçekleşmiş olur.

Ancak TCK m. 245/2'de öngörülen suçtan farklı olarak, kullanılan sahte kart üzerindeki sahteciliğin mutlaka bizzat fail tarafından veya failin iştirak içinde olduğu birisi tarafından yapılmış olması gerekmez. Sahte kart oluşturma veya kart üzerinde sahtecilik yapma fiili, bizzat failin tarafından ya da failin iştirak halinde olduğu birisi tarafından gerçekleştirilmiş olabileceği gibi, faile tamamen yabancı bir kişi tarafından da gerçekleştirilmiş olabilir. Dolayısıyla, bir kişinin ele geçirdiği

başkasına ait nüfus cüzdanını kullanarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartını kullanarak yarar sağlaması halinde TCK m. 245/3'te öngörülen suç söz konusu olacaktır.⁴⁴

Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan kartı kullanan kişi, bu sahte kart oluşturma veya kart üzerinde sahtecilik yapma fiillerine iştirak etmemişse, ortada bir sorun yoktur ve sadece TCK m. 245/3'te öngörülen suçtan dolayı cezalandırılır.

Ancak sahte bir kart oluşturmuş veya mevcut bir kart üzerinde sahtecilik yapmış ve ardından bu kartı kullanmak suretiyle yarar sağlamış kişinin sadece TCK m. 245/3'ten dolayı mı yoksa hem m. 245/2'de öngörülen suçtan hem de m. 245/3'te öngörülen suçtan dolayı gerçek içtima kuralları uyarınca mı cezalandırılacağı sorunu üzerinde durmak gerekir. Bilindiği üzere, sahtecilik fiillerinin hedefi yine bizzat sahteciliğin kendisi değildir. Hemen her zaman sahteciliğin ötesinde bir amaca ulaşmak için sahtecilik yapılır.⁴⁵ Bu nedenle sahte belge oluşturduktan sonra bu sahte belgeyi kullanan kişi, hem sahte belge düzenlemekten hem de sahte belge kullanmaktan dolayı cezalandırılmaz.⁴⁶ Burada da aynı şekilde düşünmek uygun olacaktır. Dolayısıyla, sahte kart oluşturan veya kart üzerinde sahtecilik yapan kişi, daha sonra bu kartı kullanarak yarar sağlayacak olursa, sadece TCK m. 245/3'te öngörülen suçtan dolayı cezalandırılmak gerekecektir.⁴⁷ Nitekim TCK m. 245/3'te öngörülen cezanın m. 245/2'de öngörülen cezadan fazla olması da bu görüşü destekler niteliktedir. Sahte kart oluşturan veya kart üzerinde sahtecilik yapan kişi ile bu kartı kullanarak yarar sağlayan kişinin aynı olmaması fakat aralarında iştirak

⁴⁴ Yargıtay CGK, E. 2008 / 11-87 , K. 2008 / 150 , T. 27/05/2008 . Söz konusu karar uyarınca, "Sanığın ele geçirdiği başkasına ait nüfus cüzdanını kullanarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartı "sahte oluşturulan" kart niteliğinde olup bu kartın kullanılması suretiyle kendisine haksız yarar sağlaması eylemi daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığından 5237 sayılı Yasanın 245/3.maddesinde düzenlenen suç oluşturulmaktadır. Burada sanığın eyleminin TCY'nın 158/1-j maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunu oluşturabileceği düşünülebilir ise de, yasakoyucunun banka ve kredi kartları için getirdiği ve miktar olarak daha ağır cezayı gerektiren özel düzenleme nedeniyle bu maddenin olayda uygulanma yeri bulunmamaktadır. Bunun sonucu olarak ta 5237 sayılı TCY'nın olaya bir bütün olarak uygulanması halinde ortaya çıkacak sonuç ceza miktarı gözetildiğinde sanık hakkında 765 sayılı TCY hükümleri daha lehedir. Bu nedenle sanığın eylemini 5237 sayılı TCY'nın 245/3. madde ve fıkrası kapsamında değerlendirip sonuç ceza miktarı itibarıyla 765 sayılı TCY hükümlerinin sanık lehine olduğunu saptayan ve uygulayan Yerel Mahkemenin direnme hükmü isabetli olup onanmasına karar verilmelidir." Aynı yönde bkz. Y. 11. CD, E. 2008 / 9636, K. 2008 / 9181, T. 23/09/2008 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları).

⁴⁵ TOROSLU, Nevzat: *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Ankara 2010, s. 204.

⁴⁶ Bkz. TOROSLU: *Özel Kısım*, s. 242.

⁴⁷ "TCK m. 245/2, m. 245/3'ün bir bakıma hazırlık hareketi niteliğinde olduğundan, her iki suç arasında tüketen-tüketilen norm ilişkisi" olması nedeniyle, böyle bir durumda sadece 245/3'ten dolayı ceza verilmesi gerektiğine ilişkin bkz. TEZCAN/ERDEM/ÖNOK: *Ceza Özel Hukuku*, s. 785. Aksi yönde olmak üzere, böyle bir durumda iki ayrı suçun bulunduğuna dair bkz. ÖZBEK: "Banka veya Kredi...", s. 1050.

iradesi bulunması halinde ise, konu genel iştirak kuralları çerçevesinde değerlendirilmeli ve söz konusu kişiler TCK m. 245/3'te öngörülen suçta iştiraktan sorumlu tutulmalıdırlar. Ancak bunlar arasında iştirak iradesi yoksa, sahte kartı üreten, satan, satın alan, devreden kişi TCK m. 245/2'den; bu kartı kullanarak yarar sağlayan kişi ise TCK m. 245/3'te öngörülen suçtan dolayı cezalandırılır.⁴⁸

Buradaki kullanma, tıpkı TCK m. 245/1'de öngörülen suçta olduğu gibi, kartın amacı doğrultusundaki kullanmalardır. Kartın amacı doğrultusunda olmayan kullanmalar, bu suçun maddî unsurunu oluşturmayacaktır.

B. Bu Kullanım ile Yarar Sağlamak

245/3'te düzenlenen suç, sonuçlu bir suçtur. Suç, yarar sağlandığında tamamlanır. Ancak, her ne kadar maddede açıkça öngörülmüş olmasa da bu yararın mutlaka faile ait bir yarar olması şart değildir. Failden başka bir üçüncü kişi lehine yarar sağlanması halinde de söz konusu şart gerçekleşmiş olur.

Buradaki yararın kartın amacı doğrultusunda kullanılması sonucu elde edilen bir yarar şeklinde anlaşılması gerekir. Dolayısıyla buradaki yarar, ekonomik bir yararadır. Zira kartın kullanım amacı doğrultusunda kullanılması sonucunda ancak ekonomik bir yarar elde edilebilir.

Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle yarar sağlamak suçunun oluşabilmesi için, yararın elde edilmesi, kartın kullanılmasının sonucu olmalıdır. Yararın elde edilmesi ile kartın kullanılması arasında doğrudan bir illiyet bağı yoksa, TCK m. 245/3'te öngörülen suç söz konusu olmayacaktır.

C. Suçun Tamamlanma Anı

TCK m. 245/3'te öngörülen suç, sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan kart kullanılmak suretiyle yarar elde edildiği anda tamamlanır.

4. Suçun Ortaya Çıkış Biçimleri

A. Teşebbüs

İnceleme konusu suçun sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan kart kullanılmak suretiyle bir yarar elde edildiği anda tamamlanacağı belirtilmişti. Dolayısıyla, bu suç sonuçlu bir suçtur ve teşebbüs mümkündür.⁴⁹

Ancak belirtmek gerekir ki sahte bir kartı her ne surette olursa olsun ele gi-

⁴⁸ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK: *Ceza Özel Hukuku*, s. 788.

⁴⁹ Aksi yönde bkz. HAFIZOĞULLARI/ÖZEN: *Topluma Karşı...*, s. 466; DONAY: *Bankacılık Ceza Hukuku*, s. 170.

çirmiş olmak veya elde bulundurmak, başlı başına bu suçun icra hareketlerine başlandığı anlamına gelmez. İcra hareketleri, kartın kullanılmasına yönelik hareketlere başlandığında gündeme gelecek ve ancak bu aşmada teşebbüs söz konusu olabilecektir.⁵⁰

B. İştirak

Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle yarar sağlama suçu, iştirak bakımından fazla bir özellik göstermez. Ancak belirtmek gerekir ki, daha önce de değinildiği üzere, sahte kart oluşturan veya kart üzerinde sahtecilik yapan kişi ile bu kartı kullananarak yarar sağlayan kişinin aynı olmaması halinde bu kişiler arasında iştirak iradesinin bulunup bulunmadığı incelenmelidir. Eğer söz konusu kişiler arasında iştirak iradesi mevcutsa, bunlar genel iştirak kurakkarı uyarınca, TCK m. 245/3'te öngörülen suça iştiraktan sorumlu tutulmalıdırlar. Ancak aralarında iştirak iradesi yoksa, sahte kartı üreten, satan, satın alan, devreden kişi TCK m. 245/2'de öngörülen suçtan; bu kartı kullanarak yarar sağlayan kişi ise TCK m. 245/3'te öngörülen suçtan dolayı cezalandırılmalıdır.⁵¹

C. İctima

TCK m. 43/1'in son cümlesine ilişkin olarak daha önce yapılan değerlendirmeler burada da geçerlidir. Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan kart kullanılarak birden fazla mal veya hizmet alınması durumunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağıının her bir somut olayın koşullarına göre değerlendirilmesi gerekir. Örneğin bir işyerine gidip oradan birden fazla mal alınması durumunda ortada tek bir suçun olduğu kabul edilmelidir. Oysa aynı kartla, suç işleme kararında birliği ortadan kaldırmayacak şekilde, farklı işyerlerinden mal alınması halinde ise, zincirleme suç söz konusu olacak ve faile TCK m. 245/3 ve 43'ten dolayı ceza verilecektir.⁵²

⁵⁰ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK: *Ceza Özel Hukuku*, s. 786.

⁵¹ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK: *Ceza Özel Hukuku*, s. 788.

⁵² Yargıtay bir kararında, sahte oluşturulan birden fazla kredi kartının kullanılması halinde eylemlerin her farklı banka kartı için ayrı ayrı suç oluşturup kartların birden çok kullanımı halinde her kart için zincirleme şeklinde işlenen suç hükümlerinin uygulanması gerektiğine hükmetmiştir Y. 11 CD., E. 2009 / 22078, K. 2010 / 1382, T. 16/02/2010 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları). Aynı yönde olmak üzere, "bu suçun yapılan alışveriş sayısınca değil, haksız olarak kullanılan kart sayısınca oluştuğu"na dair bkz. Y. 11. CD., E. 2006 / 5208, K. 2006 / 8493, T. 30/10/2006 (Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları). Yine aynı yönde olmak üzere, "sahte üretilen ve kullanılan kredi kartlarının manyetik şeritlerinde yapılan inceleme sonucu tespit edilecek bankalar sayısınca ve aynı bankaya ait birden fazla sahte kredi kartının ya da aynı bankaya ait kartın değişik zamanlarda birden fazla kullanılması halinde zincirleme biçimde ayrı ayrı suçların oluşacağı"na dair bkz. Y. 11. CD., E. 2011/450, K. 2011/1748, T. 30.3.2011 (Kazancı Veri Tabanı).

KAYNAKÇA

- AKBULUT**, Berrin: “Bilişim Suçları”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, yıl: 2000, c. 8, sy.1-2, ss. 545-555.
- ARTUK**, Mehmet Emin/**GÖKÇEN**, Ahmet/**YENİDÜNYA**, Caner: *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2009.
- ARTUK**, Mehmet Emin/**GÖKÇEN**, Ahmet/**YENİDÜNYA**, Caner: *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara 2010.
- CENTEL**, Nur/**ZAFER**, Hamide/**ÇAKMUT**, Özlem: *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, İstanbul 2011.
- DEĞİRMENCİ**, Olgun: “Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar ve Bu Suçların Mukayeseli Hukuktaki Düzenlenişi”, *Legal Hukuk Dergisi*, yıl: 2003, c. 1, sy. 7, ss. 2750-2758.
- DEMİRBAŞ**, Timur: *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2009.
- DONAY**, Süheyl: *Bankacılık Ceza Hukuku*, İstanbul 2007.
- DÜLGER**, Murat Volkan: *Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku*, Ankara 2012.
- EKER**, Umut: “Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları Eski TCK Bağlamında Hukukumuzda Yer Alan İlk Düzenlemeler ve 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun İlgili Hükümlerinin Yorumu”, *TBBB*, yıl 2006, sy. 62, ss. 101-131.
- ERMAN**, Sahir: *Sahtekârlık Suçları, Ticari Ceza Hukuku, c. III*, İstanbul 1981.
- ERSOY**, Yüksel: “Genel Hukuki Koruma Çerçevesinde Bilişim Suçları”, *SBFD*, yıl: 1994, c. 49, sy. 3-4, ss. 149-183.
- GÖKÇEN**, Ahmet: *Belgede Sahtecilik Suçları*, Ankara 2010.
- GÜNGÖR**, Devrim: *Resmi Belgelerde Sahtecilik Suçu*, Ankara 2010.
- HAFIZOĞULLARI**, Zeki/**ÖZEN**, Muharrem: *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2011.
- HAFIZOĞULLARI**, Zeki/**ÖZEN**, Muharrem: *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Toplumla Karşı Suçlar*, Ankara 2012.
- HAKERİ**, Hakan: *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2009.
- KARAGÜLMEZ**, Ali: *Bilişim Suçları ve Soruşturma-Kovuşturma Evreleri*, Ankara 2005.
- KATOĞLU**, Tuğrul: “Banka ve Kredi Kartlarının Kullanımı ile İlgili Suçlar”, *Hukuki ve Cezai Açından Banka ve Kredi Kartı Sempozyumu*, 5-6 Haziran 2009, ss. 99-112.
- KATOĞLU**, Tuğrul: “Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları”, *AÜHF*, yıl: 2012, cilt: 61, sayı:2, ss. 657-693.

- KOCA**, Mahmut/**ÜZÜLMEZ**, İlhan: *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2010.
- KURT**, Levent: *Bilişim Suçları*, Ankara 2005.
- ÖNDER**, Ayhan: *Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar*, İstanbul 1994.
- ÖZBEK**, Veli Özer: “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu”, *Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu’na Armağan*, DEÜHFD, cilt: 9, özel sayı, yıl: 2007, ss. 1019-1063.
- ÖZBEK**, Veli Özer/**KANBUR**, Nihat/**DOĞAN**, Koray/**BACAKSIZ**, Pınar/**TEPE**, İlker: *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara 2012.
- ÖZBEK**, Veli Özer/**KANBUR**, Nihat/**DOĞAN**, Koray/**BACAKSIZ**, Pınar/**TEPE**, İlker: *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2011.
- ÖZEN**, Muharrem/**BAŞTÜRK**, İhsan: *Bilişim-İnternet ve Ceza Hukuku*, Ankara 2011.
- ÖZGENÇ**, İzzet: *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2010.
- ÖZTÜRK**, Bahri/**ERDEM**, Mustafa Ruhan: *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, Ankara 2011.
- SINAR**, Hasan: *İnternet ve Ceza Hukuku*, İstanbul 2001.
- SOYASLAN**, Doğan: “Bilişim Alanında Suçlar”, *Prof. Dr. Mualla Öncel’e Armağan*, cilt: 2, Ankara 2009, ss. 1562-1597.
- SOYASLAN**, Doğan: *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara 2012.
- TANER**, Fahri Gökçen: “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç mudur?”, *AÜHFD*, yıl: 2007, cilt 56, sayı 2, ss. 75-81.
- TEZCAN**, Durmuş/**ERDEM**, Mustafa Ruhan/**ÖNOK**, Murat: *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara 2010.
- TOROSLU**, Nevzat: *Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukukî Konusu*, Ankara 1970.
- TOROSLU**, Nevzat: “İftira Cürmünün Hukukî Konusu”, *AÜHFD*, yıl: 1980, c. XXXVII, sy. 1-4, ss. 107-128.
- TOROSLU**, Nevzat: *Ceza Hukuku Genel Kısım*, Ankara 2012.
- TOROSLU**, Nevzat: *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Ankara 2010.
- ÜNVER**, Yener: “Türk Ceza Kanunu’nun ve Ceza Kanunu Tasarısının İnternet Açısından Değerlendirilmesi”, *İÜHFM*, yıl: 2001, c. LIX, sy. 1-2, ss.51-154.
- ÜNVER**, Yener: *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, Ankara 2003.
- YAZICIOĞLU**, Yılmaz: *Bilgisayar Suçları*, İstanbul 1997.

YAZICIOĞLU, Yılmaz: “Yeni Türk Ceza Kanunundaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirmesi”, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, yıl: 2005, c. II, sy. 2, ss. 393-493.

YAZICIOĞLU, R. Yılmaz: “TCK md. 145. Malın Değerinin Az Olması-Hırsızlık Suçunda Malın Değerinin Az Olması veya Suçun İşleniş Şekli ve Özelliklerinin Ceza Tayininde Göz Önüne Alınması”, *Ceza Hukuku Dergisi*, Yıl: 6, Sy: 15, Nisan 2011, ss. 29-45.

YENİDÜNYA, A. Caner/**DEĞİRMENCİ**, Olgun: *Bilişim Suçları*, İstanbul 2003.

ZAFER, Hamide: *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75*, İstanbul 2011.